27

AktieRadius

Uitgave van de Nederlandse Vereniging van Houtdraaiers

WAAR KIEST DE VORMGEVER IN HOUT UIT DE GROOTSTE COLLECTIE GEREEDSCHAPPEN?

HOUTDRAAIBANKEN, DRAAIBEITELS, FIGUURZAAG-, LINTZAAG- EN CIRKELZAAGMACHINES, BOOR- EN FREESMACHINES, (NAT)SLIJPMACHINES...

CURSUSSEN, BOEKEN, TIJDSCHRIFTEN, VIDEO'S...

MEUBELMAKERSWERKBANKEN, DIAMANTSLIJP- EN WETSTENEN, BEELDHOUW- EN MEETGEREEDSCHAPPEN, GEREEDSCHAPPEN UIT JAPAN, ENGELAND, CANADA, ZWEDEN, EIGEN IMPORT...

* S'MAANDAGS GESLOTEN

BAPTIST

Naast de schouwburg

VOOR HOUTBEWERKERS

GEREEDSCHAP EN MACHINES

Eusebiusbinnensingel 5, 6811 BW, tel. 026-4451644, Fax. 026-4433167

Maak ook kennis met

E NORM Baptist ARNHEM

IJZERWAREN
GEREEDSCHAPPEN
MACHINES - BEVEILIGING

BEEKSTRAAT 70
TEL. 026-3512856 / FAX 026-4452266

Tijdschrift van de Nederlandse Vereniging van Houtdraaiers
7e Jaargang september 2000 nr. 27

Van het bestuur

Het is inmiddels alweer september en dus is het winterseizoen weer in zicht. Ik wil met het leukste van dat seizoen beginnen: onze DEMODAGEN. Geheel in lijn met het besluit van de algemene ledenvergadering zal de najaars-Demodag het karakter van een workshop hebben en de Demodag in het voorjaar 2001 in het teken van een draaiwerkstuk staan. De **eerstkomende Demodag** zal zijn op **zaterdag 14 oktober** a.s. op ons vaste adres (Stichting Werktraining in de Korianderstraat 81) in Arnhem.
Het thema voor deze dag is oppervlaktebehandeling. De DemoDagCommissie heeft daarvoor specialisten uitgenodigd. Er wordt u een zeer afwisselend en veelzijdig programma aangeboden. Daarin zullen diverse manieren en middelen m.b.t. oppervlaktebehandeling worden uitgelegd en gedemonstreerd. De DemoDagCommissie heeft het programma zó opgezet dat hetzelfde onderwerp op meerdere tijdstippen over de dag verdeeld, wordt aangeboden. Daardoor wordt het mogelijk om niets te missen, zonder dat het ergens zó druk is dat er niets meer te zien of te horen is voor de mensen die achteraan staan. Oppervlaktebehandeling is het hoofdthema van deze dag, maar natuurlijk ontbreken de vaste onderdelen niet: er wordt dus ook gedraaid en de bekende leveranciers zullen weer aanwezig zijn. Wegens groot succes zal er niet één maar twee keer een verloting komen. 's Morgens de eerste en 's middags de tweede. Op de tafel 'leden voor leden' kunt u niet alleen dingen die u kwijt wilt, te koop aanbieden, maar ook mededelingen of oproepen plaatsen op een prikbord. (Voorzover dat natuurlijk iets met houtdraaien te maken heeft!) Er is nog ruimte voor een kleine regiotentoonstelling. Welke regio gaat die ruimte gebruiken? Uiterlijk tot 1 oktober opgeven bij de DemoDagCie: 026 - 3647182.
Dan onze Demodag 2001. Er zijn drie werkstukthema's gekozen. Een stethoscoop, fruit en paddestoelen. In het decembernummer van AktieRadius zullen hier beschrijvingen over volgen. Toch nu al vast een enkele opmerking. De keuze voor een stethoscoop is aan de ene kant gemaakt omdat het als werkstuk voor velen van ons een stevige uitdaging kan vormen. Maar de tweede reden is dat we iedereen vragen de gemaakte stethoscoop op de demodag in te leveren. We hopen dat er vele gemaakt gaan worden, want de bedoeling is om ze tijdens de Demodag aan te bieden voor medisch gebruik in derde-wereldlanden. Er blijkt daar een grote behoefte aan o.a. dit soort instrumenten te bestaan. In ons volgende blad meer hierover. Om tijdig te kunnen beginnen zullen op de Demodag van 14 oktober werktekeningen (o.m. belangrijk vanwege de maten) klaar liggen om mee te nemen. We hopen dat de voorgestelde thema's de regio's zullen inspireren tot grote creativiteit en veelzijdigheid.
Dan helaas nu een heel wat minder aardig onderwerp. Doordat de TechnischeCommissie bijna is leeggelopen, kunnen de taken van deze commissie niet meer naar behoren worden vervuld. Een half jaar geleden dachten we uit de ergste personele problemen te zijn, omdat we toen de minimale bezetting van vijf personen hadden bereikt. Door verschillende omstandigheden pakt dat nu toch weer anders uit. Het bestuur heeft daarom, overigens met grote tegenzin, besloten om de nu veel te kleine TechnischeCommissie op non-actief te stellen.We hopen dat in de zeer nabije toekomst een nieuwe start mogelijk zal blijken, doordat nieuwe mensen zich beschikbaar willen stellen. We hebben daarbij wel de voorwaarde gesteld dat we pas opnieuw zullen starten als er een volledige bezetting gevonden is van zeven personen, op wie we bovendien ook echt kunnen rekenen. Hebt u belangstelling, of kent u mensen die geschikt zouden zijn voor deze echt heel interessante commissie, laat het ons dan weten.

UITERSTE DATUM INLEVEREN KOPIJ IN 2000

15 OKTOBER 2000

Voor deze keer hebben we de uiterste inleverdatum 14 dagen vervroegd, om te voorkomen dat onze zending met de kerstpost in de knel komt. Wat na 15 oktober binnenkomt, kan niet meer in de AktieRadius van december verwerkt worden.

UITNODIGING

Bezoek de DEMODAG OP 14 OKTOBER 2000 te Arnhem. Openingstijden van 10.30 uur tot 16.00 uur. Het thema van deze dag is **oppervlaktebehandeling**, waarover demonstraties en lezingen gegeven zullen worden. Daarnaast biedt het programma houtdraaidemonstraties, informatie, aanbiedingen van leden voor leden, goede catering en veel gezelligheid. Ook leveranciers van hout en gereedschappen zijn weer aanwezig. Alles bijeen een zeer aantrekkelijk en boeiend programma.
Routebeschrijving op aanvraag.
Voor informatie en suggesties
026 - 3647182.

AGENDA

'Gedraaide dimensies in hout'
Tentoonstelling in De Rietstap te Dinxperlo.
Zondag 1, 8, 15, 22 en 29 oktober 2000
Openingstijden 14.00-17.00 uur.
Exposant; Albert Jan Rouwkema

'Première'
Expositie in Kunstlokaal 11 te Borculo.
9 September - 16 oktober 2000.
Exposanten: Sonja Meijer, Anneke van der Putte en Janet Timmerije met schilderijen in diverse technieken. Marian Evers met werk in brons, glas en keramiek en Peter van de Waal met houten objecten.

Tenslotte nog een paar woorden over onze reorganisatie. We liggen prima op schema. De concepten voor nieuwe statuten en huishoudelijk reglement zijn de deur uit en zullen op 16 september worden besproken met vertegenwoordigers van de regio's en commissies. Laten we hopen dat we er snel samen uit zullen komen. De volgende stap zal dan worden de eventuele op- en aanmerkingen te verwerken en dan de zaak aan de notaris voor te leggen. Als dan blijkt dat het ook op dat punt in orde is, kan de algemene ledenvergadering een definitief besluit nemen tot instelling van de nieuwe stukken. Intussen willen we proberen om daar waar het tot nu toe nog niet zo heel erg wil lukken met de regiovorming, enige hulp en steun te bieden.
Tot besluit verwijs ik graag nog even naar de oproepen elders in dit blad. Ik hoop u weer te ontmoeten op 14 oktober in Arnhem tijdens onze demodag en wens u veel genoegen in het komende winterseizoen met het draaien van stethoscopen, schalen vol fruit en paddestoelen, van enkelingen tot eventueel complete heksenkringen!

Arnold van den Berg
Voorzitter

Van de redactie

Zoals u waarschijnlijk gemerkt heeft, ben ik sinds begin dit jaar lid van de RedactieCommissie. Toen onze voorzitter mij eind vorig jaar op een bijeenkomst van de leden van regio Lochem hiervoor vroeg, hoefde ik eigenlijk niet lang na te denken. Een vereniging bestaat uit een groep personen die een bepaald doel willen bereiken en van ieder lid wordt verwacht dat hij of zij zijn bijdrage levert aan het bereiken van dit doel. Ik denk mijn bijdrage te kunnen leveren in de vorm van de kennis van computerprogramma's die nodig zijn om het verenigingsblad samen te stellen en de ervaring met het uitgeven van een verenigingsblad voor een sportvereniging. Verder hoop ik door de contacten met collega-houtdraaiers nog veel te leren over het vak houtdraaien.
Begin jaren zeventig heb ik op een kleine houtdraaibank (aangedreven door een losse wasmachine-motor) voor het eerst hout gedraaid. Toen dit bankje defect ging, is het vuur gedoofd totdat ik in 1998 tijdens een vakantie in Engeland in een kiosk het blad 'Woodturning' zag: wat een prachtige stukken stonden daarin!

Openingstijden: zaterdag en zondag van 14.00 - 17.00 uur en op afspraak.
Adres: Bosberg 29, Borculo,
tel. 0545-271419.

Fort Vechten

De Vereniging Houtrijk Nederland organiseert op 21 en 22 oktober 2000 in Fort Vechten nabij Utrecht een tentoonstelling van houtbewerking in combinatie met een veiling van hout uit de regio (dé gelegenheid voor houtdraaiers om voor een redelijke prijs aan mooi hout te komen). Ook leden van RADIUS die de doelstellingen van Houtrijk Nederland onderschrijven –d.w.z. mens- en milieuvriendelijk produceren en hout uit de regio gebruiken- kunnen aan deze tentoonstelling deelnemen. Een groepspresentatie behoort ook tot de mogelijkheden. Voor deelname en/of nadere informatie kan men contact opnemen met Otto Koedijk (tel. 0575 – 564658) of Christiaan Jörg (tel. 030 – 2513684)

FLEURIG

Jaarlijks wordt in Ede of Barneveld in de maand juli een tentoonstelling gehouden op het gebied van tuinen, decoraties, kunst, ambachten enz.. Een grote manifestatie, die in 2 weken zo'n 135.000 bezoekers trekt.
Dit jaar werd RADIUS uitgenodigd om hier een stand in te richten, waarin houtdraaiwerk zou worden getoond en eventueel verkocht en tevens demonstraties werden gegeven. Een prachtige gelegenheid om dit mooie ambacht aan een groot publiek te tonen.
De voorbereidingen werden gestart op een moment dat wij dit niet meer via AktieRadius konden regelen. Daarom werd op de Demodag in februari jl. een oproep gedaan voor medewerking van de leden. Maar daarmee bereik je nu eenmaal niet iedereen. Het aantal aanmeldingen was zodanig dat we niet

Ik heb toen een Record Power type CL 36 * 15 met een set beitels en de bijbehorende chuck set van Record gekocht, maar ik kwam al snel tot de conclusie dat een opleiding noodzakelijk is om verder te komen dan alleen maar hout schrapen. Ik heb bij Peter van de Waal 2 cursussen gevolgd en ik kan nu - met vallen en opstaan - een beetje draaien. De hobby houtdraaien combineer ik het liefst met mijn andere hobby: het repareren en daarna inbouwen van mechanische uurwerkjes. Om kennis en ervaringen (maar ook uurwerkjes) uit te wisselen, ben ik lid geworden van een landelijke vereniging: 'De Rikketik, Vereniging van verzamelaars van mechanische uurwerken'.
Graag wil ik de oproep van onze voorzitter voor nieuwe leden van de TechnischeCommissie ondersteunen. In principe mag van ieder lid van een vereniging verwacht worden dat hij of zij zijn bijdrage levert aan het behalen van de doelstellingen van die vereniging. Het leren van anderen of een antwoord krijgen op een vraag is heel prettig. Het geven van een antwoord op een vraag of het aandragen van een oplossing kan ook veel voldoening geven. Dus leden met enige ervaring: meldt u aan als lid van de TechnischeCommissie. En ook hier geldt: vele handen maken licht werk.
Ik wens u allen veel succes en veel plezier met houtdraaien.

Namens de RedactieCommissie
René Wetzels

Oproep

De Nederlandse Vereniging van Houtdraaiers RADIUS zoekt **Leden voor de TechnischeCommissie m/v**
Geboden wordt: een zeer interessante taak in een commissie van zeven personen, die een zeer belangrijk onderdeel vormt van de vereniging. Goede samenwerking met bestuur, redactie van het verenigingsblad en DemoDagCommissie.
Gevraagd wordt: ruime ervaring met houtdraaien en technisch inzicht, resp.gevoel voor techniek. Het leuk vinden om aan leden van de vereniging voorlichting te verzorgen over een breed scala van onderwerpen die direct en soms een beetje indirect betrekking hebben op houtdraaien. Het meewerken aan publicaties in en buiten het verenigingsblad en het ondersteunen van de Demodagen.
Voor informatie kunt u terecht bij dhr. Jos Toussaint 026 - 4951597 of bij het secretariaat van de vereniging: 0317 - 413205.

over de hele periode voldoende bezetting hadden. Reden waarom wij moesten besluiten van deelname af te zien. Diegene die zich reeds hadden aangemeld werden hiervan onder dankzegging in kennis gesteld.
De organisator van Fleurig heeft ons laten weten deelname van RADIUS in 2001 zeer op prijs te stellen. In de volgende uitgave van AktieRadius zullen nadere mededelingen volgen, evenals de oproep aan de leden zich (opnieuw) beschikbaar te stellen voor de bemanning van onze stand op Fleurig. Hopelijk slagen wij er in samen met u in 2001 een flitsende presentatie te verzorgen.

REGIONIEUWS

Werkgroep Fleurig
Hans Onstein, Dick Pruys, Jos Toussaint

Regio Arnhem/Nijmegen
Bijeenkomsten Cursuscentrum De Molenhoek:
23 september
14 oktober
11 november

Regio Epe
Bijeenkomsten:
9 september
18 november

Regio 'De Gouwe Groep'
Bijeenkomsten in IJsclubgebouw, Leliestraat, Moordrecht:
21 september
2 november
14 december

Regio Haarlem
Bijeenkomst **10 september** bij Iet Feith:
Aanvang 13.00 uur. RADIUSleden uit andere regio's, die eens een kijkje willen komen nemen, zijn van harte welkom!

IN BEELD: Albert Jan Rouwkema (1941)

Van onderwijzer tot creatieve houtdraaikunstenaar

Sinds 1965 is Albert Jan Rouwkema met professioneel draaiwerk in zijn atelier 'De Draai' aan de slag. Vanaf 1964 was Albert Jan als onderwijzer in het basisonderwijs in Wildervank en Hoogezand werkzaam. Voordat hij echter onderwijzer werd, was hij reeds met houtdraaien bezig. Van zijn grootvader, die vroeger stelmaker was, heeft hij de liefde voor het hout meegekregen. Rond zijn twintigste jaar bezocht hij regelmatig de stel- en wagenmaker Ko Reinigert, die hem wegwijs maakte in het houtdraaien. Weliswaar eenvoudige dingen (handgrepen voor schoppen, kandelaartjes, enz.), maar toch. In 1991 werd hij ziek en bleef dat geruime tijd. In die periode ging hij, om toch actief te blijven, maar weer een beetje hobby-draaien. Stilzitten past niet bij hem.
In 1994 werd hij tijdens een vakantie in Zeeuws-Vlaanderen geconfronteerd met een houtdraaidemonstratie van een Engelse houtdraaier bij Willy Vanhoute. Niet alleen het prachtige draaiwerk greep hem, maar vooral ook de creativiteit in het werk. Deze confrontatie deed hem besluiten zich intensiever op het houtdraaien te storten. Daarmee was de geboorte van 'De Draai' een feit.
Door zijn opleiding Voortgezette Studie Handvaardigheid aan de School voor Handenarbeid in Groningen (nu Kunstencentrum) en door het bezoeken van tentoonstellingen (o.a. de kunstwerken van Henry Moore waren voor hem zeer inspirerend) had hij zijn gevoel voor vormen reeds sterk ontwikkeld. In 1995 schaafde hij aan zijn draaikennis met een driedaagse cursus in Millers Dale in Engeland.
In het begin draaide hij op een cirkelzaag met een boorkop. Het nadeel was dat er maar één snelheid mogelijk was. Daarom kocht hij van Electra Beckum een draaibank, een lintzaag en een vlak-vandikte bank. In een later stadium verruilde hij deze draaibank voor een Wivamac 1200. Hijzelf noemt dit de verandering van een lelijk eendje via een volkswagen naar een mercedes in de houtdraaibanken.
Velen van ons hebben op de tentoonstelling in Culemborg reeds kennis kunnen maken met zijn onbegrensde creativiteit. Kijkend naar zijn werkstukken in zijn showroom, in de serre aan zijn huis, valt niet alleen zijn creativiteit op, maar ook zijn spelen met woorden. Ongetwijfeld mogelijk door

Regio Haarlemmermeer
Bijeenkomsten, aanvang 13.30 uur:
8 september bij Henk Smit, Rijnsburgerweg 84, Oegstgeest
20 oktober bij Jan Braam, Kleiburg 15, Sassenheim
1 december bij Jan van der Ploeg, Kruidenschans 40, Voorhout
Leden van andere regio's zijn op afspraak van harte welkom.

Regio Lochem
Bijeenkomsten in Kunstlokaal 11, Borculo, bij Peter van de Waal:
2 oktober, opdracht: het maken van een klok
27 november

Regio Noord
Bijeenkomsten bij De Wit, Provincialeweg 12, Kornhorn:
23 september
25 november

zijn onderwijzersbloed. Een houten ei op een spiegel krijgt de naam 'Spiegel-ei'. Een houten bol op een paal heet 'Losbol'. Wat te denken van namen als: 'Dream-catcher', 'Blue eyed virtuality', 'De Waag', 'Gnolbol' en niet te vergeten zijn ZITO's (Zeer Individuele TuinOrnamenten), enz., enz. Het is toch prachtig vast te stellen dat de levenservaring van de mens (opvoeding, opleiding, werkervaring, enz.) altijd weer op een of andere manier in zijn creativiteit tot uitdrukking komt.

Albert Jan draait vrijwel alleen inlands hout en sloophout. Als hij erachter komt dat er een oud gebouw of huis wordt gesloopt, is hij er als de kippen bij. Ook als er door de gemeenten in zijn omgeving kapvergunningen voor geschikte bomen zijn afgegeven, krijgt de vergunninghouder bezoek van Albert Jan. Hij heeft in zijn auto altijd een beugelzaag, want 'je weet maar nooit wat je onderweg tegenkomt'.

Voor hem is het hout uitgangspunt voor zijn vormgeving. Vrijwel elk stuk dat hij maakt, heeft zijn eigen verhaal. Hout van een wijnvat werd verwerkt tot een schaal en rook tijdens het draaien naar een goede Port. Een slank potje ontstond uit hulst dat hij van een stapel brandhout uit Toscane had meegekregen. In de meeste gevallen maakt hij vooraf een schets van wat hij wil gaan maken. Zie een voorbeeld van een schets. De foto toont wat het in werkelijkheid is geworden.

Regio Noord-Holland-Noord
Bijeenkomsten: Recreatieterrein; Dienstencentrum Geestmerambacht:
26 september
23 november

Regio Utrecht
Bijeenkomsten bij Fred Kanitz, Helsdingerachterweg 2, Vianen:
Aanvang 14.00 uur
6 september, opdracht: maak een kandelaar naar voorbeeld. Werktekening te verkrijgen bij Mees Visser, Welgelegenlaan 15, Driebergen, tel. 0343 – 516316
18 oktober
29 november

MUTATIES LEDENLIJST

Nieuwe leden:
H. Booy, Zwarteweg 9, 3816 AZ Amersfoort, 033 – 4751592, regio 21
G.P. Corstiaansen, Zandhofsestraat 103, 3572 GD Utrecht, 030 – 2730191, regio 21
A. Hymissen, Eksterstraat 16, 3853 SH Ermelo, 0341 – 556132, regio 2
P.J. Jussen, Bonifaciuslaan 96, 1216 PV Hilversum, 035 – 6280435, regio 21
G. ten Kate, Den Kaat 2, 7707 PG Balkbrug, 0523 – 656434, regio 16
J.J.M. Lábee, Rietgans 7, 1688 WP Nibbixwoud, 0229 – 572775, regio 19
R. Lábee, Kerkweg 5, 1711 RR Hensbroek, 0226 – 451949, regio 19
E.W.M. Maree, Opstalweg 2, 2671 LW Naaldwijk, 0174 – 625190, regio 5
J.A. Mulder, Portlandweg 60, 7442 VD Nijverdal, 0548 – 617229, regio 6
J.A. Siemelink, Amsterdamseweg 12, 6711 BG Ede, 0318 – 650390, regio 3

In november 1996 had Albert Jan zijn eerste tentoonstelling in Galerie De Smederij in Sappemeer. In november 1998 demonstreerde hij samen met Muck Douma in de RADIUS-stand op de A.T.M.E. show in Shepton Mallet in Engeland. November en december 1998 exposeerde hij in Kunstlokaal 11 te Borculo en in april 1999 met leden van RADIUS regio Noord in het hoofdkantoor van Aegon in Leeuwarden. Van februari tot april 2000 in Kunsthuis De Permanente in Groningen. Van 27 tot 31 augustus 2000 geeft hij voor het tweede jaar demonstraties op de Country Living Fair in Vorden. Voor onze nationale tentoonstelling in 2001 verwacht ik hele mooie stukken van hem.

Roelof C. Schmidt, Everdingen

Oproep/uitnodiging Betoverend hout II

Motto: EVOLUTIE en REVOLUTIE
Tijdens de tentoonstelling in Culemborg was er een verrassende belangstelling en waardering voor meer of minder nieuwe, bijzondere en afwijkende vormen in het houtdraaiwerk. In het houtdraaien is in het laatste decennium een sterke evolutie merkbaar, dat wil zeggen dat er bijzondere vormen worden gedraaid, waarvan nog steeds zichtbaar is dat het gedraaid is. Internationaal gezien is er in de vormgeving zelfs sprake van een opkomende revolutie. Dat wil zeggen dat er steeds meer een combinatie plaatsvindt van draaien en andere vormen van bewerking. De tentoonstellingscommis-

sie heeft daarom gemeend onze volgende nationale houtdraaikunst-tentoonstelling in het teken te laten staan van EVOLUTIE en REVOLUTIE.
De nationale houtdraaikunst-tentoonstelling zal om de twee jaar plaatsvinden. De volgende zal worden gehouden van 28 augustus 2001 tot en met 6 oktober 2001 in het museum De Groote Sociëteit in Tiel. Wij hebben daar een tweetal prachtige zalen tot onze beschikking, samen 180 m^2.
Om de herkenbaarheid van deze tentoonstelling groot te houden hebben wij gekozen voor het behoud van de naam BETOVEREND HOUT.
De tentoonstellingcommissie bestaat weer uit Aart van Toor en Peter van de Waal als leden en drs. Peter Schipper, de conservator van het museum, als voorzitter. De commissie heeft voor de tentoon te stellen stukken de volgende criteria en uitgangspunten vastgelegd:

- oorspronkelijkheid / originaliteit
- technische bewerking
- nieuw werk
- niet eerder tentoongesteld
- vormgeving
- kwaliteit afwerking
- passend in een van de thema's van het motto
- geen alledaagse gebruiksvoorwerpen

Omdat, vooral nu de tentoonstelling in een museum is, het om houtdraaikunst gaat waarin ambacht en kunstzinnige vormgeving hand in hand gaan, heeft de commissie een aantal thema's gekozen aan de hand waarvan elke draaier zich naar eigen keuze naar hartelust kan uitleven.

Deze thema's, binnen het overkoepelende begrip EVOLUTIE en REVOLUTIE zijn:

- **vuur en vlam**: vele houtsoorten, zoals bijvoorbeeld taxus, bestaan als het ware uit vuur en vlam. De ,gedachte is vuur en vlam in een eigenzinnige, kunstzinnige vormgeving te brengen.
- **de schoonheid van de natuur zelf en afwijkingen daarin**: de gedachte hierbij is vervormingen, vergroeiingen, wortels, wratten, enz. van het hout tot leven te brengen. 'Natural edge' is hierbij een veel gehoorde beperkte term.
- **open hout**: de gedachte is om scheuren in en aantastingen van hout op een creatieve manier in een vorm te verwerken. Ook niet tot het hout behorende, maar er wel in voorkomende voorwerpen zoals spijkers, prikkeldraad kunnen hiertoe gerekend worden.
- **vorm en kleur**: meer en meer ziet men dat houtdraaikunstenaars bij hun vormgeving gebruik maken van kleuren (verf, inkt, kleurstoffen) om hun gedraaide vorm sprekender te maken. Maar ook snijwerk in het draaiwerk kan de vorm versterken. Daarbij is vooral van belang dat het samengaan van kunst en ambacht tot uitdrukking komt in het werkstuk. Het zou mooi zijn als men aan zijn werkstuk(ken) ook een naam toekent.

De werkstukken mogen: gedraaid, gedraaid en gesneden of gedraaid met toegevoegde materialen zijn.
Wij gaan ervan uit dat er maximaal drie werkstukken per persoon kunnen worden ingediend.

De commissie wil haar werk graag goed doen, daarom verzoekt zij degenen die voor de tentoonstelling e.e.a. willen inzenden **uiterlijk 30 maart 2001 foto's** van de in te zenden stukken aan mij op te sturen. Ik zou het op prijs stellen, indien u van plan bent werkstukken in te sturen, mij dit van tevoren op te geven, zodat wij een indruk hebben hoeveel mensen er geïnteresseerd zijn.
Met collegiale groeten en hopend op veel reacties,

Roelof C. Schmidt
0347 - 352162

Verhuisd:
P.C. Binnendijk, Smelleken 20, 8446 KX Heereveen nieuw tel.nr. 0513 – 610015, regio 8
H.K. Kiers, Burg. Amersfoortln. Badhoevedorp naar Marco Pololaan 33, 4562 AA Hulst, 0114 – 321501, regio 23
J.H. Polhuis, Boskamp, Olst naar Nesweg 25, 9909 AV Spijk (GN)

VRAAG EN AANBOD

De **Robinia Stichting** zoekt draaiers die bereid zijn relatiegeschenken te draaien. Hout (niet altijd robinia) kan worden aangeleverd, een vergoeding wordt in het vooruitzicht gesteld. De voorwerpen die men wil hebben, worden getekend. Over de te draaien aantallen is me op dit moment nog niets bekend. Op het moment van verschijnen van deze AR hoop ik er meer over te weten. Inlichtingen bij mij, Gerard Gaasbeek.

Te koop aangeboden: Scheppach DMT 180, 3 jaar oud. Tussen de centers 1000 mm, centerhoogte 180 mm.
Kees Dekker, Burg. Versteegstraat 2, 1141 TK Monnickendam, tel. 0299 – 652799

Gevraagd: Tekeningen en/of schetsen van omkeerdraaiwerkstukjes.
Henny van Hunen, President Kennedylaan 263, 6883 AJ Velp. Tel/fax 026 - 3618708

Het 'Roken' van hout

'Roken van hout' lijkt misschien wat vreemd, maar het is een leuke bewerking en erg eenvoudig te doen. De bedoeling ervan is dat het hout donkerder wordt, zonder het te hoeven beitsen. Daarnaast accentueert het op een bijzondere manier de tekening van het hout. Het 'roken' van hout gebeurt met ammoniak. Het kan niet worden toegepast bij elke houtsoort, maar alleen bij houtsoorten waarin veel looizuur zit. Dat zijn Eiken, Kastanje en Robinia.
Hout heeft jaar- of groeiringen. In het voorjaar hebben die groeiringen grotere open vaten dan in de zomer en de winter. In het voorjaar heeft de boom immers veel voedsel nodig, dat via de vaten naar de groeiende bladeren wordt getransporteerd. In de zomer worden de vaten kleiner: er is niet zo veel voedsel meer nodig, de bladeren zijn immers volgroeid. Juist door het verschil in grootte van die vaten wordt het 'roken' van hout interessant. Het verschil in grootte van de vaten binnen één jaarring is er ook de oorzaak van dat er in een jaarring meer of minder looizuur in het hout zit, en dat geeft meer of minder tekening in het hout. Het roken accentueert de tekening. Zo ga je te werk:
Maak je werkstuk helemaal af, behalve de oppervlaktebehandeling (oliën of lakken). Plaats het werkstuk in een kartonnen doos, buiten onder een afdak, zodat het niet nat wordt bij regen. Zet er een paar schoteltjes met onverdunde ammoniak (zo uit de rode fles) bij. De ammoniakdamp moet overal goed bij kunnen komen. Je werkstuk moet dus vrij staan. Sla daartoe drie spijkers door een stukje triplex en zet je werkstuk op de punten van die spijkers.
Dek de doos af met een plastic zak en maak het plastic vast met een paar knijpers op de rand van de doos. Laat het twee tot vijf dagen staan: twee dagen voor licht roken; bij vijf dagen is het werkstuk bijna zwart. Je kunt ook af en toe even kijken. Dan komen die knijpers goed van pas, want die kun je op je neus zetten als je in de doos kijkt.
Na twee of drie dagen is de ammoniak uitgewerkt en moet hij ververst worden als je langer dan drie dagen wilt roken. Wacht een paar dagen, nadat je het werkstuk uit de doos gehaald hebt, want het stinkt behoorlijk naar ammoniak. Je kunt het nu afwerken zoals je wilt. Bij oliën wordt het nog donkerder en bij lakken wordt het weer wat lichter van kleur, is mijn ervaring. De mooie tekening in het hout is door het 'roken' extra geaccentueerd.

Wiebe van Slooten, december 1999

GELEZEN IN ANDERE BLADEN ...

De vereniging wisselt haar blad AktieRadius uit met bladen van andere verenigingen. Zo ook met de Nehosoc, de 'Nederlandse Vereniging van Houtsoortenverzamelaars'. In hun blad 'de Houtverzamelaar' worden belangstellenden opgeroepen voor deelname aan een cursus houtherkenning. De cursus wordt in een ongedwongen sfeer gegeven in het Botanisch Laboratorium (Arboretumlaan 3) van de Landbouw Universiteit van Wageningen. De cursus wordt gegeven op 4 zaterdagen: 30 september, 28 oktober, 25 november en 15 december 2000. Het is niet per se noodzakelijk om alle 4 de dagen bij te wonen, het aanwezig zijn op de eerste dag is aan te bevelen i.v.m. het leren van de gebruikte termen. De cursus is ook voor niet-leden van Nehosoc te volgen; de kosten zijn *f* 20,- per dag (incl. een kopje koffie of thee). Voor aanmelding en ook voor informatie kunt u bellen met mevr. E.M. van Londen-Bijker, tel. 043 - 3641023.

VEILIGHEID VOOR BEGINNERS 2

De bij draaiers beruchte 'hap' in het hout is het gevolg van een verkeerde beitelstand. De snijrand van beitel of guts moet zodanig in/tegen het draaiende hout geplaatst worden, dat er een dunne schil van het hout wordt afgenomen. Is die schil door een technische fout plotseling te dik, dan raakt de beitel even vast in het hout. De 'hap' kan heel onaangename gevolgen hebben: de beitel schiet door de klap uit de handen, stukken hout vliegen in het rond of het hele werkstuk vliegt uit de bank. Het is verstandig, dat men zich tegen zulke gevolgen beschermt, bijv. met een gelaatsscherm.

Het bovenstaande toont aan, dat er een nauw verband bestaat tussen technische

Wie heeft dit gedraaid?

Beeldmerken

Als we ergens een mooi oud stuk glaswerk, keramiek of een schilderij zien, willen we altijd weten wie het gemaakt heeft. Kijkend naar het televisieprogramma 'Kunst en Kitsch' zien we dat ook de experts altijd proberen na te gaan van wie het kunstwerk is. Deze stukken zijn over het algemeen gesigneerd. Als we willen weten wie er zich achter de signatuur bevindt, moet er een naslagwerk beschikbaar zijn waarin dit staat vermeld. Ook verscheidene houtdraaiers signeren hun werk. Alleen weten we meestal niet wie er zich achter de signatuur verbergt.

Aart van Toor en ondergetekende zijn van plan een boekje samen te stellen met signaturen en de gegevens van de draaier of draaister die zich achter de signatuur bevindt. In eerste instantie gaat het ons dus om het verzamelen van reeds beschikbare beeldmerken. Wij zouden daarom graag willen weten wie reeds een beeldmerk heeft en verzoeken hem/haar een afdruk daarvan aan ons op te sturen.

We kennen tot nu toe een viertal manieren om de signatuur op het werkstuk aan te brengen:

1. met potlood (geen voorbeeld)
2. met de guts de initialen insnijden, voorbeeld: Christine Langerhorst
3. met een graveerpen ingraveren, voorbeeld: Christiaan Jörg
4. inbranden met een brandmerk, voorbeelden: Otto Koedijk, Albert Jan Rouwkema

Het inbranden van het beeldmerk is wel de meest gebruikte manier. Het verwarmen van het brandmerk kan op twee manieren gebeuren:

- met een soort soldeerbout wordt het beeldmerk verwarmd tot de juiste temperatuur en in het hout gebrand;
- het beeldmerk wordt verwarmd met een kampeer-butagasbrandertje.

vaardigheid en veiligheid: verbetering van het vakmanschap levert niet alleen mooier draaiwerk, maar dient ook de veiligheid.
Nu is de 'hap' niet het enige gevaar bij het houtdraaien; het ongeluksduveltje beloert u ook al bij het houtzagen, beitelslijpen of installeren van de draaibank. In het volgende nummer meer hierover.
Voor het opkweken of verbeteren van de vaardigheid in het draaien volgen hier een paar aanbevelingen: neem een paar lessen bij een ervaren draaidocent of vraag hulp bij een clubgenoot in de buurt; begin liever met een zachtere houtsoort (zoals linden) dan met een harde (eiken); werk eerst met een beitel, daarna met een guts; leer van het begin af direct goed snijden in plaats van schrapen; en oefen regelmatig op de basisvormen.

Ir. J.J. van der Veen

HOUTINFO

Taxus (taxus baccata)
De taxus is een winterharde en altijd groene naaldboom, die veel voorkomt in tuinen en parken in Europa. De boom is niet bedoeld voor produktiehout en verlangt een kalkrijke grond, is laag vertakt met diepe groeven in de bast. De helderrode schijnbessen bevatten een giftig zaad. De Engelse naam is Yew en de Duitse naam is Eibe.
De kleur van het hout varieert van oranjebruin tot soms paarsbruin en het spinthout is geel wit. Het heeft een zeer fijne nerf en is daardoor mooi glad te draaien en schuren.Het hout is zeer buigzaam; vroeger werden er bogen van gemaakt. De groeiringen zijn smal. Doordat de boom laag en sterk vertakt is, komen kwasten regelmatig voor; maar dit is voor ons draaiers juist het decoratieve van ons werk. Het geelwitte spint is goed te gebruiken en ook een stukje bast aan het te draaien voorwerp zal zeker niet misstaan.

De houder waarin het beeldmerk zich bij het verwarmen bevindt, kan men simpel zelf maken, afhankelijk van het soort brandmerk. In een volgende bijdrage zullen we een en ander verder uitwerken en een aantal voorbeelden geven.

Nieuw te maken beeldmerken
Als je zelf reeds een ontwerp hebt, of er een gaat maken, dan is een goed uitgetekend ontwerp van het beeldmerk noodzakelijk. Pas dan kan de graveur het brandmerk direct maken.
Misschien zijn er leden zijn die nog geen beeldmerk hebben en er graag een willen laten maken. In samenwerking met een grafisch ontwerpster (Heidy van Elten, dochter van ons lid Evert van Elten) kan dan een ontwerp worden gemaakt. Zij verzorgt het ontwerp zodanig dat het door de graveur kan worden gemaakt. De kosten voor het ontwerp en het produktierijp maken bedragen *f* 175,- per ontwerp. Men kan zich telefonisch met haar in verbinding stellen, tel.: 026-4423438
Het uiteindelijke beeldmerk (brandmerk) wordt door een graveur gemaakt. In Schoonhoven is een adres waar brandmerken uit koper/messing kunnen worden vervaardigd. De prijzen (exclusief btw) zijn:

1 - 4 stuks	*f* 115,-- per stuk	5 - 10 stuks	*f* 105,-- per stuk
11 - 25 stuks	*f* 98,-- per stuk	26 - 50 stuks	*f* 95,-- per stuk
50 en meer	*f* 90,-- per stuk		

Mocht er iemand een goedkoper adres weten, laat het ons dan weten.

Aart van Toor, Houten 030 - 6371545
Roelof C. Schmidt, Everdingen 0347 - 352162

De kunst van het verlijmen

Als je een mooie schaal wilt draaien, hoeft dat niet altijd te worden gedaan uit een groot stuk massief hout. Bijgaande tekst en schetsen laten zien dat het ook anders kan en nog (even) mooi ook: een schaal maken van kleine stukjes hout. Vooral de verlijming van de voegen geeft een speciaal effect. Stel dat je nog ergens wat mooie latjes in een hoek hebt liggen (droog hout), b.v. eiken- of vruchtbomenhout. Je gaat dan als volgt te werk.

Het hout krimpt betrekkelijk weinig. Houd daarmee rekening als je nat draait. Een stam van 10 tot 15 cm doorsnee kun je zelf met de lintzaag in de lengterichting doorzagen.. Stammen van 15 tot 25 cm (en dat is al heel wat voor een taxus) kun je beter laten zagen. Bij het drogen zal er dan niet zoveel vervorming zijn en is er minder kans op scheuren. Het vrij harde naaldhout is soms moeilijk en dan weer makkelijk te draaien, erg wisselend dus. Het is zeer glad af te werken en prima te lakken of met olie te bewerken. Het is een houtsoort die bij iedere draaier op het verlanglijstje staat. Maar naar een houthandel te gaan om taxus te kopen, zal niet meevallen. Je moet er zelf achteraan om het te vinden, maar dit is ook weer een uitdaging van onze hobby en het kost dan bijna niets om aan deze mooie houtsoort te komen.

Tenslotte is de schoonheid van taxus niet te koop, maar behoort zij aan hen die het zien, het begrijpen en er van weten te genieten.

Wiebe van Slooten, juli 2000

TECHNISCHE TIPS

Inslag-meenemer

Het is een goede gewoonte de meenemer vooraf met een flinke tik op de goede plek in het te bewerken houtstuk te slaan. Om de meenemer niet te beschadigen, moet dat met een houten hamer. Handiger is het om een handvat te maken waarin de meenemer past, dan is elke hamer bruikbaar. Omdat de meenemer vaak al in de machine zit zou een tweede exemplaar ideaal zijn. Om de grip in het hout te verbeteren kan enkele millimeters inzagen soms helpen, vooral bij eenvoudige meenemers met twee gripvlakken.

Henk Wolf

Het maken van de latjes

Het eerste wat je doet is het maken van de latjes. Je zaagt en schaaft ze op een afmeting van precies 15 mm dik en 25 mm breed. Zie schets I.

Schets I

Schets II

Lage snelheden

Lagere snelheden zijn belangrijker dan de hoge en merkwaardigerwijze hebben we daar de minste keuze in. Heel veel banken beginnen bij 600, soms wel 700 toeren per minuut en dat is vaak gevaarlijk snel. Je hoeft geen jarenlange ervaring te hebben om behoefte te krijgen aan bijvoorbeeld 300 t.p.m. Soms is het mogelijk een grote houten poelie te monteren en dan kan je met een langere v-snaar toch tot een lagere snelheid komen. Gelukkig is de noodzaak van lagere snelheden ook doorgedrongen bij de machinebouwers en zijn er nu banken met 300 t.p.m.

Henk Wolf

De lengte van de latjes

Dan neem je een stukje multiplex van 25 x 25 cm, dik ± 12 mm en plak je er niet te dun blanco (teken)papier op. Je trekt er twee volledige cirkels op met stralen van resp. 108 en 83 mm. Zie schets II, bovenaanzicht. Let op, je moet wel een volledige cirkel tekenen; ter wille van de ruimte is hier een kwartcirkel getekend. Teken daarna het bovenaanzicht van een segment zoals aangegeven in schets II.

Trek een horizontale en een verticale hartlijn om het midden van de cirkel aan te geven. Teken nu op 108 mm vanuit dit cirkelmidden een loodlijn, en op 108 – 25 = 83 mm nog een loodlijn. Dit zijn de zijkanten van de lat. Trek nu vanuit het cirkelmidden twee lijnen boven en onder de getekende horizontale hartlijn, onder een hoek van 7,5°. De latlengte aan de buitenkant is 28,5 mm. (zie schets II, bovenaanzicht). Deze maat is

K&S

Houtdraaierij met werkplaats en showroom

Houtdraaibank: Hager, Scheppach, Killinger, Elektra, Woodfast
Houtdraaibeitels: Crown-HSS, Addis-HSS
Draaibankklem: Nova, Vicmarc
Houtdraaicursussen: 6 verschillende houtdraaibanken voor beginners en gevorderden
Vakkundige slijpstenen voor houtdraaibeitels, kopieerstaal, schuurpapier, meetapparatuur, oppervlaktebehandeling, dokumentatiemateriaal, video's en accessoires.

Info: K. Schulte, Kordestraat 31, 49744 Gr. Hesepe, Duitsland, tel. +49(0)5937/913234
fax: +49(0)5937/913233

Werkplaatsadres:
Ferienhof Brüning, Landwehr 64, 49716 Meppen (Nödike), tel: +49 (0) 5931/912719. Afstand van Emmen naar Meppen ca. 30 km.

Openingstijden:
's maandags 16.30 - 19.00 uur, de eerste zaterdag van de maand 10.00 - 15.00 op afspraak.

belangrijk, want alle 24 blokjes voor de bovenste ring (A) moeten 28,5 mm lang worden afgezaagd.
Om de lengte van de volgende ringen te bepalen doe je het volgende: je trekt 6 loodrechte (stippel)lijnen op 11 mm afstand vanaf de buitenkant van de bovenste ring. (zie schets II) De lengte van deze lijnen meet je op, want dat zijn de lengten van de onderliggende blokjes van de ringen B t/m F. De lengte van de blokjes kun je ook berekenen: 2 x R x tg 7,5°. De R is hierbij de buitenste straal van de ring. Als je niet wilt tekenen of rekenen, dan kun je ook de maten die in de tekening staan gebruiken.

Het zagen van de blokjes
Per ring heb je 24 blokjes nodig die voor elke ring steeds van een andere lengte zijn. Het is belangrijk dat de blokjes een hoek van precies 15° hebben. Als je de geleider op de zaagmachine op 7,5° instelt, kun je na de eerste zaagsnede de lat 180° om de lengteas draaien, waarna het blokje op lengte gezaagd kan worden (zie schets I). Je kunt hiervoor het beste een lengteaanslag gebruiken.
De instelling op precies 7,5° is heel belangrijk en kan heel nauwkeurig worden gedaan met een strook triplex die b.v. 4 x de breedte van de lat is. Je tekent daarop de hoek van 7,5° (= 13.17 mm) en trekt, steeds op 5 mm afstand, nog enkele (b.v. 3) evenwijdige lijnen. (zie schets III)
Je zaagt, met de geleider op 7,5° ingesteld, langs lijn 1. Loopt de zaag niet nauwkeurig langs de lijn, dan verstel je de hoek enigszins en zaagt langs de op 5 mm afstand liggende lijn 2. Je herhaalt dit tot dat de geleider precies op 7,5° is ingesteld. Daarna kun je met het zagen van de blokjes beginnen.
Ter controle kun je 24 blokjes uit een proeflatje zagen, die een gesloten cirkel moeten vormen. Als de instelling in orde is zaag je 24 blokjes voor de eerste ring met een lengte van 28,5 mm.
Nadat 24 blokjes voor één ring zijn gezaagd, wordt de lengteaanslag versteld en kun je de 24 blokjes voor de volgende ring zagen. Dit herhaal je voor de blokjes van alle overige ringen.

Lijmen van de losse ringen
Neem een vel tekenpapier en teken hierop een aantal cirkels met de maten van de binnenzijde van de ringen. Dus R = 108 - 25, R = 97 - 25, R = 86 - 25 enz. Deze cirkels zijn belangrijk om de verschillende ringen te lijmen. Leg op het tekenvel een dun plasticvelletje (b.v. een boterhamzakje) om te voorkomen dat de lijm op de tekening komt. Je brengt de lijm op de zijkanten van de blokjes aan, wrijft de zijvlakken tegen elkaar en legt ze op de tekening op de bestemde cirkel. Als alle 24 blokjes er liggen, moet een goed sluitende cirkel zijn ontstaan. Als je het niet vertrouwt, kun je ook per halve cirkel lijmen en pas na enig schuurwerk de twee helften tegen elkaar lijmen. Belangrijk hierbij is dat de ringen vlak blijven om ze later goed op elkaar te kunnen lijmen. Op deze wijze kun je alle 6 ringen verlijmen.

Lijmen van de ringen op elkaar
Als alle ringen klaar zijn schroef je op de montageplaat van de draaibank, een stuk multiplex van ± 12 of 15 mm dik om de buitenste ring A (met R = 108) op vast te lijmen. Tussen het multiplex en de buitenste ring doe je een stuk krantenpapier dat je aan twee kanten dik insmeert met lijm. Hierdoor kan de

CURSUS SNIJDEND HOUTDRAAIEN
door
Christiaan Jörg

Kennismakingscursus:
4 lessen van 4 uur. In groepjes van 3 personen word je op een spoor gezet dat leidt tot een op veilige en plezierige manier van creatief houtdraaien.

Basistechniek I:
8 lessen van 4 uur. Je leert werken met de guts, draaien tussen de centers en voor de kop. Tevens is er ruime aandacht voor zaken als drogen, slijpen, materiaalkennis, veiligheid enz.

Basistechniek II:
8 lessen van 4 uur. Voor draaiers met ervaring achter de bank, die zich alsnog het snijden met een guts meester willen maken. Met voornamelijk het afleren van verkeerde gewoontes en het aanleren van snijdtechnieken tussen de centers en voor de kop. Ook is er ruime aandacht voor drogen, slijpen, materiaalkennis, veiligheid enz.

Snijden tussen de centers:
4 lessen van 4 uur. Snijden tussen de centers van vierkant naar rond, basisvormen, poten, eierdopjes, kandelaars, lampen en bekers enz.

Schalen draaien:
4 lessen van 4 uur. Bekwamen in het snijden van in- en uitwendige vormen voor de kop (tafelkandelaren, gebakstellen, platte en kopse schalen en kommen).

C.J. privé:
Individuele begeleiding voor specifieke problemen à f. 80,- per uur.

Aanvang cursussen: in overleg.
Alle cursussen worden gegeven in groepjes van 3 personen.
Kosten: f. 350,- per periode van 4 X 4 uur, incl.BTW en oefenmateriaal. Het thuis oefenen en in de praktijk brengen van het geleerde is een must! Samenstelling van de groep in overleg.

N.B. Snijden tussen de centers en schalen draaien alleen mogelijk na Basistechniek I of II, of na gebleken handvaardigheid en ervaring.

Inschrijfformulier verkrijgbaar bij
Christiaan Jörg,
Wolter Heukelslaan 6,
3581 SP Utrecht

Wilt u eerst informatie bel of fax gerust.
Tel/fax 030 2513684

IK ZAL HANDHAVEN KWALITEIT

Handelsbedrijf
Chr. de Leeuw & Zonen

Achterweg 57, 4124 AE Hagestein
tel. 0347-351255
fax. 0347-351224

Handgereedschap en Machines
voor de hout- en metaalbewerker
leverancier van
o.a. Nooitgedagt en Record

Houtdraaierij J.F. Kramer
in Utrecht
is verhuisd naar de
Von Lippe Biesterfeldstraat 13
5323 VA Utrecht
tel. 030-2340610
fax 030-2304657
Als u in de buurt bent,
voel u dan
WELKOM
voor een bezoek aan de
Mooiste Houtdraaierij
van heel Nederland
(Maar bel even van tevoren)

Dan kunt u meteen zien waar al die mooie
Houtdraaicursussen
worden gegeven, en het
Beste Gereedschap
wordt verkocht!

schaal later gemakkelijk van het multiplex los gemaakt worden. Voordat je de tweede ring B (zonder papier er tussen!) erop lijmt, draai je eerst ring A van binnen en van buiten in de zuivere diameter. Je zult hier later bij het uitdraaien van de schaal gemak van hebben.
De tweede ring (B), met de voegen in het midden van de blokjes, lijm je nu op ring A. Vervolgens ga je de overige ringen C t/m F op dezelfde wijze lijmen. Hierna lijm je de bodem die je al eerder uit 6 segmenten hebt gemaakt van hout dat 25 mm i.p.v.15 mm dik is.

De afwerking
Nadat de lijm is uitgehard, moet het geheel nog worden afgewerkt. Als je een klauwplaat hebt, draai je de bodem vlak en steek je een groef voor opname in de klauwplaat. Heb je geen klauwplaat, draai dan de bodem zuiver vlak en op diameter 80 mm. De schaal kan nu van het multiplex op de opnameplaat worden genomen; het papier laat vrij gemakkelijk los.
Nu draai je in het multiplex een kamer max. 4 mm diep met een diameter van 80 mm, gelijk aan de bodem van de schaal, (zie schets IV). De schaal ga je nu in de kamer van het multiplex lijmen. Klem de schaal met een lijmtang aan, en laat de lijm 12 uur uitharden. Hierna kun je de schaal compleet afwerken. Als je het goed hebt gedaan, slingert hij nauwelijks. De wanddikte zo dun mogelijk draaien (± 7 mm).
Met een smalle steekbeitel ga je de schaal net voor het multiplex afsteken en het restant wegwerken.
N.B. Schuren met korrel 400 waarna met olie afwerken.
Gebruikte lijm: Ponal Express van Henkel (zeer sterk)..... Veel succes!

H. Vreeman, Boekelo: concept
Ab Strijker en Jos Toussaint, Technische Commissie: bewerking tekst en tekenwerk

In dit nummer

- Van het bestuur 1
- Van de redactie 2
- Oproep 2
- In beeld: Albert Jan Rouwkema 4
- Betoverend hout II 6
- Het 'roken' van hout 8
- Wie heeft dit gedraaid? 9
- De kunst van het verlijmen 10
- Colofon 16

En verder:

- Uiterste datum inleveren kopij 2
- Uitnodiging 2
- Agenda 2
- Fleurig 3
- Regionieuws 4
- Mutaties ledenlijst 6
- Vraag & Aanbod 8
- Gelezen in andere bladen 9
- Veiligheid 2 9
- Houtinfo: Taxus 10
- Technische tips 11

Colofon

Samenstelling van het Bestuur:
Voorzitter: A. van den Berg, Zernikeplein 34, 7242 JC Lochem, tel. 0573 – 251837,
E-mail: ajberg@worldonline.nl
Secretaris: G.H. Gaasbeek, Boeslaan 24, 6703 ES Wageningen, tel. 0317 – 413205,
E-mail: GHGaasbeek@cs.com
Penningmeester: W. van Slooten, Russenweg 17, 1861 JN Bergen, tel. 072 – 5894109,
E-mail: wvanslooten@hetnet.nl Postbank 741949 t.n.v. Radius.
Lid: mevr. I. Feith, Spaarnwouderstraat 10, 2011 AD Haarlem, tel. 023 – 5353935.
Lid en Ledenadministratie RADIUS: H. de Vries, Postbus 22, 7255 ZG Hengelo (Gld),
tel. 0575 – 460500, E-mail: AH.deVries@inter.NL.net
Samenstelling DemodagCommissie:
F. Erkamp, F. Fletterman en I.A. van de Wardt
Secretariaat: F. Fletterman, Kerkelaan 10, 6883 HA Velp, tel. 026 - 3647182
Samenstelling RedactieCommissie:
T. Boekman, J.C. Feith en R. Wetzels
Secretariaat: J.C. Feith, Trompenburg 31, 1852 CB Heiloo, tel. 072 – 5337260,
E-mail: jcfeith@hetnet.nl
Advertentie-exploitatie: W. de Bruijn, Klokjeslaan 11, 3601 HB Maarssen, tel. 0346 – 563879.
E-mail: wdebruijn@ncrvnet.nl
Object omslag: Aart van Toor; Foto: Fotogroep Fotogein
Lay out en druk: H&R Communicatieve Vormgeving, Purmerend.
Uitgever: De Stiel, Nijmegen.

De vereniging RADIUS is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de aangeleverde artikelen of de advertenties.

MEMENCO

Machines, gereedschappen en toebehoren voor de houtdraaier, houtsnijder en beeldhouwer

Import uit ondermeer Australië, Engeland, Nieuw Zeeland en de Verenigde Staten

WOODFAST	Houtdraaibanken in het topsegment
TEKNATOOL	Nova Comet miniatuurdraaibank Nova 3000 houtdraaibank Nova SorollChuck en SuperNova Chuck
HENRY TAYLOR TOOLS	Houtdraaibeitels in HSS
CROWN TOOLS	Houtdraaibeitels in HSS
LINK TECHNOLOGY	De "Exocet", een revolutie op het gebied van het diep uitdraaien
EZE LAP	Diamanten slijp- en wetstenen
CRAFT SUPPLIES	Een gevarieerd programma
ASHLEY ILES	Beitels en gutsen voor de beeldhouwer en houtsnijder
ARBORTECH TOOLS	De "Woodcarver" voor het machinaal beeldhouwen en modelleren. De "Minicarver" voor het fijne machinale beeldhouwen en modelleren

Daarnaast diverse soorten hout in vele maten

Postbus 585
NL 7900 AN Hoogeveen
Tel/fax 0528 - 26 63 62

Bezoekadres (na telefonische afspraak):
Woody Herman's Place
Tolweg 5, Zuidwolde (Dr.)

Tevens in Woody Herman's Place verschillende cursussen houtdraaien. Voor zowel beginners als gevorderden; in groepsverband of individueel. Voor meer informatie: 0524 - 57 18 11

Niets is ons te gewoon of te speciaal

RECORD POWER
HOUTDRAAIEN
VOOR
FULL-COLOUR BROCHURE HOUTDRAAIEN
EN DEALERADRESSEN BEL:
NOOITGEDAGT
Telefoon 0515 - 53 14 41